

LXVII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego

Tegoroczny Zjazd był już 67. w długiej, bo już 80-letniej działalności Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego. Warto zaznaczyć, że PTZ jest jednym z najstarszych towarzystw zootechnicznych na świecie. Zjazdy naukowe o charakterze ogólnopolskim organizowane są od 1927 r. W tym roku Zjazd zorganizowało Koło PTZ w Poznaniu, w dniach od 10 do 12 września. Trzeba tu wspomnieć, że w Poznaniu takie zjazdy odbyły się w latach: 1957, 1963, 1971, 1984, 1993.

W ceremonii otwarcia Zjazdu uczestniczyło ponad 180 osób, wśród nich wielu znamienitych uczonych z polskich uczelni rolniczych i instytutów, w tym także Członkowie Honorowi PTZ – prof. Janusz Załuska, prof. Jerzy Juszczyk, prof. Antoni Kaczmarek, prof. Adam Mazanowski. Uroczystość otwarcia uświetnili także: JM Rektor Akademii Rolniczej w Poznaniu – prof. Erwin Wąsowicz, Prorektor ds. studiów – prof. Leszek Nogowski oraz Dziekan Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt – prof. Zdzisław Wilkaniec. Przybyłych gości w imieniu organizatorów Zjazdu powitał prof. Andrzej Skrzydlewski. Profesor Skrzydlewski jest wybitnym i zasłużonym działaczem Towarzystwa, od 25 lat nieprzerwanie pełni funkcję Przewodniczącego Koła PTZ w Poznaniu, a w tym roku obchodzi również Jubileusz 80. urodzin.

Zjazd otworzył Prezes Zarządu Głównego PTZ prof. Zygmunt Reklewski. W swym wystąpieniu podkreślił, że Towarzystwo odgrywało istotną rolę w życiu gospodarczym, produkcji zwierzęcej, a przede wszystkim w doświadczeniach zootechnicznych i wdrażaniu postępu. Wybitni naukowcy i praktycy pod patronatem PTZ wytyczali kierunki rozwoju hodowli i produkcji zwierzęcej. Tak dużą rangę Towarzystwo posiadało w zasadzie do 1950 roku. Przez ostatnie 50 lat działalność Towarzystwa sprowadzała się przede wszystkim do organizowania sesji naukowych, spotkań referatowych i dyskusji. Obecnie głos Towarzystwa w życiu publicznym jest prawie niedostrzegalny. W ostatnim roku członkowie PTZ wypowiedzieli się publicznie tylko raz – na temat warunków wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Zdaniem prof. Reklewskiego stanowisko PTZ może być w wielu kluczowych sprawach dla hodowli szczególnie cenne, gdyż wydawane opinie mogą być obiektywne. Obecnie życie gospodarcze i polityczne organizowane jest według innych zasad. Chętnie są wysłuchiwane opinie polityków i przedstawicieli producentów, są to jednak opinie środowisk przez nich reprezentowanych. Jednym z przykładów może być sprawa znakowania i identyfikacji zwierząt. Według prof. Reklewskiego, gdyby uważano za stosowne wysłuchać naszego stanowiska na ten

temat, problem ten mógłby być już do tej pory rozwiązany z korzyścią dla krajowej hodowli. Prezes Reklewski kończąc swoje wystąpienie podkreślił, że Zarząd PTZ powinien publicznie zabierać głos w wielu sprawach, m.in. związanych z integracją Polski z UE, a także jest gotowy wspierać wszelkie inicjatywy w tym kierunku.

Kolejnym punktem programu było wręczenie „Honorowych Odznak PTZ”. To odznaczenie ustanowiono w 1971 roku i nadawane jest za zasługi w pracy naukowej, dydaktyce, pracy organizacyjnej na rzecz hodowli i produkcji zwierzęcej, a także za zasługi dla rozwoju Towarzystwa. Na wniosek Zarządu Głównego „Honorową Odznakę PTZ” otrzymali: dr Alfred Dankowski, prof. dr hab. Andrzej Filistowicz, prof. dr hab. Andrzej Frindt, prof. dr hab. Grażyna Jeżewska, prof. dr hab. Edmund Kozal, prof. dr hab. Alojzy Ramisz, dr inż. Jadwiga Szado, prof. dr hab. Wiesław Szczepański.

Zarząd Główny PTZ od 1983 r. organizuje „Konkurs na najlepsze prace magisterskie z zakresu nauk zootechnicznych”, który cieszy się coraz większą popularnością. W organizowanym już po raz 19. Konkursie zgłoszono 51 prac do oceny. Podczas uroczystości otwarcia Zjazdu wręczono laureatom Konkursu nagrody, a promotorom dyplomy. Wyniki Konkursu przedstawiamy w niniejszym numerze „Przeglądu Hodowlanego”.

Podczas swojego wystąpienia JM Rektor AR w Poznaniu prof. dr hab. Erwin Wąsowicz serdecznie powitał uczestników Zjazdu, życząc wszystkim owocnych obrad. Ponadto zwrócił uwagę na osiągnięcia i rosnącą pozycję na uczelni Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt, mierzoną nie tylko liczbą publikacji naukowych czy grantów KBN. Jak podkreślił, osiągnięcia te z pewnością przyczynią się do rozwoju nowoczesnych badań z zakresu nauk zootechnicznych na poznańskiej uczelni.

Na zakończenie uroczystości otwarcia Zjazdu prof. Aleksandra Ziółcka z Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN w Jabłonie omówiła najważniejsze wydarzenia w Polskim Towarzystwie Zootechnicznym w czasie jego 80-letniej działalności. Przedstawiła także swoje wspomnienia związane z kilkoma wybitnymi postaciami, z którymi, jak podkreśliła, szczęśliwy los ją zetknął – prof. Tadeusza Konopińskiego, prof. Zygmunta Moczarskiego, prof. Henryka Malarskiego, prof. Jana Kielanowskiego, inż. Stefana Wiśniewskiego i dr. Michała Markijanowicza. Referat prof. Ziółckiej, a także opracowanie dr. Józefa Luchowca pt. „Na 80-lecie Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego im. Michała Oczapowskiego” zostały wydrukowane w nr 9/2002 „Przeglądu Hodowlanego”.

Po ceremonii otwarcia Zjazdu rozpoczęły się obrady trzech Sekcji: Chowu i Hodowli Bydła, Chowu i Hodowli Owiec i Kóz oraz Chowu i Hodowli Zwierząt Futerkowych. W dniu poprzedzającym obrady Zjazdu – 10 września odbyły się seminaria wyjazdowe w ramach każdej Sekcji. Uczestnicy ich mieli możliwość zapoznać się z działalnością i osiągnięciami czołowych ośrodków hodowlanych Wielkopolski, w tym także ferm prywatnych.

Sekcja Chowu i Hodowli Bydła

W przeddzień otwarcia Zjazdu uczestnicy tej Sekcji wzięli udział w seminarium wyjazdowym. Na trasie wycieczki znalazły się: znana obora krów rasy jersey w Iwnie oraz trzy

wzorcowe gospodarstwa produkujące mleko. W pierwszym z nich – w Gablinie, państwo Alicja i Józef Korczykowie utrzymują ponad 100 sztuk bydła, w tym 60 krów dojnych. W drugim gospodarstwie, należącym do Krystyny i Józefa Kuberów w Dominowie, uczestnicy wycieczki zwiedzili oborę, w której utrzymuje się 130 sztuk bydła, w tym 68 krów dojnych. Trzeba dodać, że hodowcy z tych dwóch gospodarstw należą do największych producentów mleka wśród gospodarstw rodzinnych w tym rejonie. Trzecim wizytowanym obiektem była obora Rolniczego Zakładu Doświadczalnego w Winnej Górze. Tutaj też uczestnikom wycieczki zgotowano uroczysty poczęstunek. W przygotowaniu tego wyjazdu przez prof. Zbigniewa Dorynka, kierownika Katedry Hodowli Bydła AR w Poznaniu, brali także udział dyrektor RZD w Winnej Górze p. Ryszard Chaberski oraz prezes Średzkiej Spółdzielni Mleczarskiej „Jana” p. Maria Czwojdrak.

Podczas obrad w Sekcji Hodowli Bydła wygłoszono dwa referaty wprowadzające. Referat prof. Wacława Romaniuka z Instytutu Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie dotyczył systemów utrzymania bydła, z uwzględnieniem dobrostanu i ochrony środowiska. Drugi bardzo interesujący referat wygłosiła prof. Barbara Reklewska ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Autorka przedstawiła nowoczesne spojrzenie na znaczenie wielu składników funkcjonalnych mleka oraz wskazała na znaczące zależności między składem dawki pokarmowej dla krów a poziomem tych komponentów mleka.

W dalszej części obrad przedstawiono 13 doniesień oraz zaprezentowano 24 postery. Podczas obrad poczesne miejsce zajęły także genetyczne aspekty doskonalenia cech mleczności. Wyniki badań dotyczące wpływu pochodzenia (rasy) ojca na użytkowość mleczną córek (autorzy: Grażyna Niedziałek – AP w Siedlcach, Zygmunt Litwińczuk – AR w Lublinie, Piotr Guliński – AP w Siedlcach), wskazują na większy potencjał genetyczny bydła pochodzącego z krajów Europy Zachodniej i Ameryki Północnej. Zespół z Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu (autorzy: Artur Oprządek, Zygmunt Reklewski, Jolanta Oprządek, Edward Dymnicki) przedstawił badania dotyczące zależności między koncentracją wybranych wskaźników fizjologicznych we krwi jałówek i krów a spożyciem paszy i cechami wzrostu. Wykazano m.in., że poziom cholesterolu we krwi był istotnie skorelowany z cechami żerności, zarówno w okresie odchowu jak i podczas laktacji. Wyniki badań nad polimorfizmem w trzech loci w grupie 39 buhajów holsztyńsko-fryzyjskich zaprezentowali Jolanta Komisarek i Zbigniew Dorynek (AR w Poznaniu), wskazując na niewielkie zróżnicowanie genetyczne analizowanych osobników.

Wiele doniesień dotyczyło zależności między cechami mleczności, a innymi cechami determinującymi rentowność produkcji. Zespół autorów z AR w Poznaniu (Ireneusz Antkowiak, Jarosław Pytlewski, Zbigniew Dorynek) w badaniach dotyczących oceny zdrowotności gruczołu mlekowego krów rasy jersey stwierdził, że liczba komórek somatycznych w mleku wywarła istotny wpływ na wydajność mleka i zawartość w nim tłuszczu i białka. Zależności pomiędzy kondycją a wydajnością mleczną krów utrzymywanych w gospodarstwach różniących się poziomem produkcji były przedmiotem

doniesienia Danuty Borkowskiej i Ewy Januś (AR w Lublinie). Ten nurt badawczy realizowany był także w pracach zespołu z IZ w Krakowie (Piotr Wójcik, Hanna Czaja, Anna Majewska – Współzależności pomiędzy oceną pokroju zwierzęcia a późniejszą wydajnością mleczną) oraz w pracach zespołu z ATR w Bydgoszczy (Anna Sawa, Małgorzata Jankowska, Wojciech Neja, Mariusz Bogucki, Adam Oler – Wysoka wydajność i przebieg laktacji a płodność i brakowanie krów).

Podczas obrad tej Sekcji obecna była także problematyka behawioru wpisująca się w nurt badań nad dobrostanem. Zespół z AR w Poznaniu (Jan Olechnowicz, Stanisław Winnicki, Magdalena Tomala, Marian Dudzik) zaprezentował wyniki prac nad aktywnością ruchową wysoko wydajnych krów. Stwierdzono m.in., że częstotliwość doju krów (dwu- lub trzykrotny) nie wpłynęła na aktywność ruchową, w przeciwieństwie do okresu okołorodowego, kiedy to aktywność wzrosła aż o 75%.

Jedną z sesji dotyczyła użytkowości mięsnej bydła różnych ras. Zespół autorów z SGGW (Tomasz Przysucha, Henryk Grodzki, Teresa Nałęcz-Tarwacka, Krzysztof Zdziarski) wykazał, że sezon ocielenia, masa krwi, masa cielęcia przy urodzeniu oraz mleczność matek wywiera istotny wpływ na przyrosty masy ciała cieląt rasy charolaise w pierwszym okresie życia. Do podobnych konkluzji prowadzą także wyniki badań na cielętach rasy hereford i limousine, prowadzonych przez zespół z AR w Lublinie (Zygmunt Litwińczuk, Jolanta Król, Przemysław Jankowski, Piotr Stanek, Monika Kędziarska-Matysek). Wyniki analiz składu chemicznego i pH mięsa jałówek o różnej zawartości tłuszczu śródmięśniowego przedstawili Tomasz Daszkiewicz i Stanisław Wajda (UWM w Olsztynie). Badania te potwierdziły występowanie stosunkowo dużego przedtłuszczenia śródmięszowego. Kolejne doniesienie tych autorów dotyczyło wartości rzeźnej i jakości mięsa krów czarno-białych skupowanych w systemie EU-ROP. Autorzy stwierdzili, że we wszystkich badanych klasach uformowania tusz mięso miało zbliżony podstawowy skład chemiczny oraz właściwości fizykochemiczne i sensoryczne, jednak więcej tłuszczu i większą marmurkowość stwierdzono w mięsie krów, których tusze zaliczono do wyższych klas otłuszczenia.

Wszystkie te prace, a także inne z zakresu chowu i hodowli bydła zgłoszone na Zjazd, zostały wydrukowane w Zeszytach Naukowym Przeglądu Hodowlanego nr 62.

Sekcja Chowu i Hodowli Owiec i Kóz

Obrady w Sekcji poprzedziło seminarium wyjazdowe. Obejmowało ono zwiedzenie Stacji Doświadczalnej Katedry Hodowli Owiec i Kóz w Złotnikach (AR Poznań). Kierownik Katedry prof. Adam Gut zaprezentował gościom owce ras syntetycznych i linii krzyżowniczych, wytworzonych w AR w Poznaniu, a także stado kóz rasy białej uszlachetnionej oraz populację kóz mięsnych, z udziałem genów kozy burskiej. Następnie uczestnicy wycieczki zwiedzili halę udojową dla owiec i kóz mlecznych oraz przyfermową przetwórną mleka małych przeżuwaczy. Degustacja wyrabianych w Złotnikach produktów, takich jak: jogurty, sery miękkie i twarde dojrzewające oraz sera solankowego typu feta, miała miejsce podczas spotkania w budynku Katedry, podczas którego zapoznano słuchaczy z tematyką badań prowadzonych w RGD Złotniki.

Następnym punktem programu było zwiedzenie fermy i stada owiec i kóz Regionalnego Ośrodka Socjalno-Edukacyjnego Fundacji Barka w Chudopczycach k. Pniew Wlkp. Sprawujący merytoryczną opiekę nad stadem i zarazem autor programu hodowlanego stada owiec rasy biała masowy centralnego (Le Blanc du Massif Central), sprowadzonego w 2000 r. z Francji, dr hab. Jacek Wójtowski (AR Poznań), zapoznał uczestników z głównymi założeniami programu. Następnie zootechnik Zbigniew Ściana (Fundacja Barka) zaprezentował stawkę maciorek wystawowych tej rasy owiec. Stado 130 owiec matek, przebywające na słabym jakościowo pastwisku, zarówno swoją kondycją jak i poziomem użyteczności (plenność powyżej 170%, asezonalność rozrodu), przekonało wielu gości do zalet tej, nowej w Polsce, rasy owiec. Ponadto w Chudopczycach uczestnicy Zjazdu zapoznali się z efektami prowadzonych prac hodowlanych – krzyżowania wypierającego lokalnych kóz bezrasowych ze sprowadzonymi z Francji kozłami rasy alpejskiej, a także zwiedzili chlewnię rezerwy genowej świń rasy złotnickiej pstrej.

Podsumowanie seminarium wyjazdowego miało miejsce wieczorem, przy ognisku i jagnięciu upieczonym w cieście chlebowym, w przeuroczej scenerii Ośrodka Edukacji Przyrodniczej w Chalinie (Sierakowski Park Krajobrazowy).

Odbijające się następnego dnia obrady Sekcji Chowu i Hodowli Owiec i Kóz toczyły się w pięciu sesjach tematycznych. Wygłoszono 16 doniesień naukowych, a 12 prac naukowych zaprezentowano w formie plakatów. Problematyka prac badawczych prezentowanych w dwóch pierwszych sesjach tematycznych poruszała zagadnienia związane z krzyżowaniem towarowym owiec i jakością mięsa baraniego. Podczas pierwszej sesji plenarnej, zespół autorów z AR w Lublinie (Czesława Lipecka, Tomasz M. Gruszecki, Marek Szymanski, Andrzej Jankuszew, Agnieszka Kamińska) zaprezentował wyniki badań z zakresu oceny mięsności jagniąt mieszańców z udziałem w genotypie mięsnych ras suffolk i berichonne du cher. Z kolei autorzy z UWM w Olsztynie (Wiesław Szczepański, Stanisław Milewski, Stanisław Czarniawska-Zajac) zapoznali słuchaczy z rezultatami doświadczenia nad wartością rzeźną jagniąt po trykach rasy charolaise. Duże zainteresowanie towarzyszyło prezentacji prac wykonanych przez autorów z Instytutu Przemysłu Mięsnego i Tłuszczowego (Eugenia Grześkowiak, Karol Borzuta, Jerzy Strzelecki, Andrzej Borys, Dariusz Lisiak) oraz z ZZD IZ w Kołudzie Wielkiej (Bronisław Borys), dotyczących jakości mięsa i uzyskanych z nich elementów kulinarnych od lekkich jagniąt rzeźnych w zależności od genotypu i wieku.

W sesji na temat mlecznego użytkowania owiec zaprezentowano, m.in.: prace na temat analizy cytometrycznej krwi obwodowej owiec w okresie laktacji i zasuszania (Wiesław P. Świderek, Anna Winnicka, Krystyna M. Charon, R. Niżnikowski, J. Gruszczyńska – SGGW); badania nad poziomem melatoniny i prolaktyny we krwi owiec użytkowanych mlecznie w okresie skracania się dnia (Stefan Ciuryk, Edyta Molik – AR w Krakowie, Tomasz Misztal, Katarzyna Romanowicz – IFiZZ PAN w Jabłonninie); wstępne wyniki badań nad zawartością mocznika w mleku i krwi owiec w zależności od poziomu żywienia (Tomasz Pakulski, Maciej Osikowski – ZZD IZ Kołuda Wielka); badania nad wykorzystaniem techniki USG

do oceny wydajności mlecznej owiec (Piotr Ślósarz, Jacek, Wójtowski, Adam Gut, Małgorzata Jelinska, Marta Gize – AR w Poznaniu).

Sesja podczas której omawiano zagadnienia chowu i hodowli kóz w głównej mierze poświęcona była problematyce rozrodu tego gatunku zwierząt. Przedstawiono, m.in.: wyniki badań nad wzrostem pęcherzyków jajnikowych u kóz podczas ciąży (Tomasz Schwarz, Edward Wierchoś – AR w Krakowie) oraz prace nad częstotliwością występowania chimeryzmu komórkowego u nieplodnych kóz rasy białej uszlachetnionej (Iwona Szatkowska, Jan Udała, Barbara Błaszczak – AR w Szczecinie, Tomasz Dąbrowski – SGGW). W ramach tej sesji dr M. Pawlak z Uniwersytetu w Würzburgu (Niemcy) zaprezentował również bardzo interesujące wyniki badań dotyczące zjawisk bólowych u zwierząt domowych.

Po sesji plakatowej przewodnicząca Sekcji Hodowli Owiec i Kóz PTZ – prof. Czesława Lipecka (AR w Lublinie), kończąca obrady Sekcji podsumowała wyniki dwudniowych obrad. Podkreśliła szeroki zakres tematyki badawczej prowadzonej w poszczególnych ośrodkach, a także wysoki poziom prezentowanych prac naukowych. Wszystkie prace naukowe przygotowane na Zjazd z zakresu chowu i hodowli owiec zostały wydrukowane w Zeszytach Naukowym Przeglądu Hodowlanego nr 63.

Sekcja Chowu i Hodowli Zwierząt Futerkowych

W dniu poprzedzającym obrady Sekcji jej uczestnicy zwiedzili Muzeum Przyrodniczo-Łowieckie w Uzarzewie oraz jedną z największych ferm zwierząt futerkowych w Polsce, w Czerniejewie, należącą do p. Rajmunda Gąsiorka. Na fermie utrzymywane jest ponad 10 tys. samic stada podstawowego nerek różnych odmian barwnych, a także stosunkowo nieduże stado lisów polarnych niebieskich i shadow. Tak duża ilość zwierząt stada podstawowego, nie licząc przychowka, zrobiła na zwiedzających ogromne wrażenie. Na szczególną uwagę zasługiwała ogromna ufność nerek utrzymywanych w klatkach, które nie płoszyły się na widok obcych ludzi, wręcz przeciwnie – przyglądały się z zaciekawieniem. Ferma prowadzona jest wzorowo, zwierzętom zapewnia się odpowiednie warunki utrzymania i żywienia. Najlepszym dowodem, potwierdzającym ten fakt, są uzyskiwane wyniki w hodowli – duża liczba młodych urodzonych w miocie, czasem jest to 8, a nawet 10 sztuk; średnia liczba młodych odsadzonych od samicy stada podstawowego wynosząca 6,6 sztuk; dobra jakość pozyskiwanych skór, które w 100% sprzedawane są na aukcjach. Ferma jest wyposażona w nowoczesne urządzenia, np. do przygotowywania i zadawania karmy, na uwagę zasługuje również suszarnia skór o najlepszych, światowych parametrach technologicznych. Po zwiedzeniu fermy uczestnicy wycieczki, podczas poczęstunku przygotowanego przez gospodarza, zadawali mu wiele pytań związanych z prowadzeniem tak wielkiej hodowli.

Obrady Sekcji zainicjowane zostały czterema referatami przeglądowymi. Pierwszy z nich przedstawił prof. Ryszard Cholewa – kierownik Katedry Hodowli Zwierząt Futerkowych AR w Poznaniu, omawiając obecnie prowadzone badania w swojej jednostce. Koncentrują się one przede wszystkim na doskonaleniu metod oceny okrywy włosowej różnych gatunków zwierząt futerkowych. Drugi referat dotyczył stanu zaa-

wansowania badań nad mapowaniem genomów lisa polarnego, lisa pospolitego i jenota (autorzy: M. Świtoński, I. Szczereba, N. Rogalska-Niżnik, J. Szamatek, J. Klukowska – AR w Poznaniu). Warto zauważyć, że spośród gatunków z rodziny psowatych najbardziej poznany jest genom psa. Badania nad mapowaniem genomu tego gatunku prowadzone były m.in. w ramach międzynarodowego programu Dogmap, którego współinicjatorem był prof. Marek Świtoński. Stosunkowo duże nasycenie markerami genomu psa stwarza przesłanki (odwołując się do konserwatywności ewolucyjnej) poznania pojedynczych loci warunkujących wiele cech użytkowych zwierząt futerkowych. Współczesne badania nad dobrostanem zwierząt były tematem wystąpienia prof. Bogusława Barabasza z AR w Krakowie. Obecnie staje się to jednym z głównych dylematów hodowli, determinowanych z jednej strony rentownością produkcji, z drugiej presją ze strony obrońców praw zwierząt. Czwarty referat, wygłoszony przez prof. Manfreda O. Lorka (UWM w Olsztynie) dotyczył zastosowania probiotyków w żywieniu zwierząt futerkowych.

Rozwinięciem tej problematyki były także prace dotyczące wpływu: wybranych aminokwasów w dawce pokarmowej na cechy użytkowe lisów polarnych (Manfred O. Lorek, Areta Hartman, Andrzej Gugolek – UWM w Olsztynie) oraz zwiększonego dodatku preparatu mineralno-witaminowego w żywieniu samic na wskaźniki produkcyjne młodych królików (Dorota Kowalska, Paweł Bielański – IZ w Krakowie). Wiele doniesień obejmowało przegląd badań nad doskonaleniem cech użytkowych: w AR w Lublinie (zespół prof. Grażyny Jeżewskiej), w Akademii Podlaskiej w Siedlcach (zespół prof. Stani-

stawa Sochy i w ATR w Bydgoszczy (zespół dr. Pawła Kubańskiego). Kolejna grupa doniesień dotyczyła użytkowania rozplodowego. Stymulacja cyklu rujowego samic szynszyli przy użyciu preparatów hormonalnych była przedmiotem badań dr hab. Olgi Szeleszczuk i Anny Szelaż (AR w Krakowie). Wykazano w nich, że podawanie tych preparatów, szczególnie z grupy analogów GnRH, wpływa na poprawę wskaźników rozrodu. Z kolei sezonowa aktywność rozrodcza samic szynszyli była tematem doniesienia dr Beaty Seremak i dr Małgorzaty Sulik (AR w Szczecinie). Natomiast wyniki badań nad wpływem poziomu ustawienia klatek i natężenia światła na wyniki rozrodu tego gatunku zwierząt zostały przedstawione przez dr Lidię Felską (współautorzy Marian Brzozowski, Edyta Rzewucka) z AR w Szczecinie. Większość prezentowanych prac, a także pozostałe przygotowane na obrady Sekcji Chówu i Hodowli Zwierząt Futerkowych zostały wydrukowane w Zeszytach Naukowym Przeglądu Hodowlanego nr 64.

Na zakończenie obrad w poszczególnych Sekcjach, dzięki uprzejmości prof. Włodzimierza Grajka kierownika Katedry Biotechnologii i Mikrobiologii Żywności, uczestnicy Zjazdu zwiedzili nowoczesną bazę dydaktyczno-badawczą Stacji Pilotowej Biotechnologii. Profesor Grajek przedstawił aktualnie realizowaną problematykę badawczą, a także oprowadził po nowoczesnym laboratorium, wyposażonym w najnowsze urządzenia. Podkreślił, że głównym celem jest rozwijanie nowoczesnych kierunków badań i szeroko zakrojona wymiana naukowa z czołowymi ośrodkami naukowymi w kraju i na świecie.

Rozstrzygnięcie XIX edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu nauk zootechnicznych

Sąd Konkursowy w składzie: prof. Edward Dymnicki (przewodniczący), prof. Hanna Czaja, prof. Józef Klewiec, dr Janusz Pająk i dr Leszek Mroczko obradował 21 czerwca 2002 r. Zebrani podkreślili, że w tym roku poziom nadesłanych prac był bardzo wysoki, mimo wyjątkowo dużej ich liczby. Ogółem na konkurs wpłynęło 51 prac z 9 uczelni rolniczych w Polsce. Najwięcej prac magisterskich, bo aż 12, nadesłano z Poznania, po 9 z Wrocławia i Szczecina, 6 z Olsztyna, 5 z Krakowa, po 3 z Bydgoszczy, Siedlec i Warszawy i tylko 1 z Lublina.

Wszystkie prace zakwalifikowano do konkursu, po przydzieleniu do 8 sekcji tematycznych: chów i hodowla bydła –

13 prac, owiec i kóz – 9, trzody chlewnej – 7, drobiu – 3, koni – 2, zwierząt futerkowych – 2, do sekcji żywienia – 5 prac oraz do grupy „inne” – 10.

Po przeprowadzeniu wnikliwych recenzji i dyskusji zdecydowano o nagrodzeniu 20 prac, przyznając 7 pierwszych nagród, 6 drugich i 7 trzecich.

Chów i hodowla bydła

I nagroda: **Tatiana Adamowicz** – „Polimorfizm Leu127Val genu hormonu wzrostu u bydła a liczba i przydatność oocytów do dojrzewania *in vitro*”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr Doroty Lechniak** w Katedrze Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt Akademii Rolniczej w Poznaniu.

II nagroda: **Maria Waszczeniuk** – „Analiza wartości hodowlanej i użytkowej krów z gospodarstw indywidualnych w wybranych gminach województwa lubelskiego”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. prof. nadzw. AR Jerzego Gnypa** w Katedrze Hodowli Bydła Akademii Rolniczej w Lublinie.

III nagroda: **Maciej Nowak** – „Wpływ żywienia systemami PMR (portion mixed ration) i TMR (total mixed ration) na wyniki produkcyjne krów w pierwszych trzech miesiącach laktacji”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr hab. prof. nadzw. AR Heleny Kruczyńskiej** w Katedrze Żywienia Zwierząt i Gospodarki Paszowej Akademii Rolniczej w Poznaniu.